

Bazalni metabolizam - što je, energetska potrošnja i mršavljenje

Bazalni [metabolizam](#) je minimalna razina energije koja je potrebna za **osnovne životne funkcije** kada je organizam u budnom stanju. Na bazalni [metabolizam](#) utječu **faktori** kao što su starost, dob ili visina. Postoje razne metode za mjerenje energetske potrošnje, bilo da se radi o bazalnom ili **radnom** metabolizmu.

Pročitajte članak do kraja te saznajte **što je** bazalni [metabolizam](#) i kako se izračunava.

Bazalni metabolizam - definicija

[Metabolizam](#) je složeni skup reakcija i procesa u organizmu koji služe za izgradnju građevnih jedinica i razgradnju unesene hrane. Neku vrstu [metabolizma](#) posjeduju sva bića, a kod složenih bića je teško procijeniti točnu razinu energije koja je potrebna za normalno funkcioniranje.

Reakcije [metabolizma](#) se generalno dijele na:

- **anabolizam** - to su svi procesi koji sudjeluju u izgradnji staničnih sastojaka,
- **katabolizam** - to su sve reakcije i procesi koji sudjeluju u razgradnji hranjivih sastojaka.

Bazalni metabolizam označava energiju koja se treba sagorjeti da bi organizam u mirovanju funkcionirao. To se odnosi na onu osnovnu energiju koja je potrebna da dišete, sjedite i tako dalje. Energetska potrošnja se iskazuje na više načina:

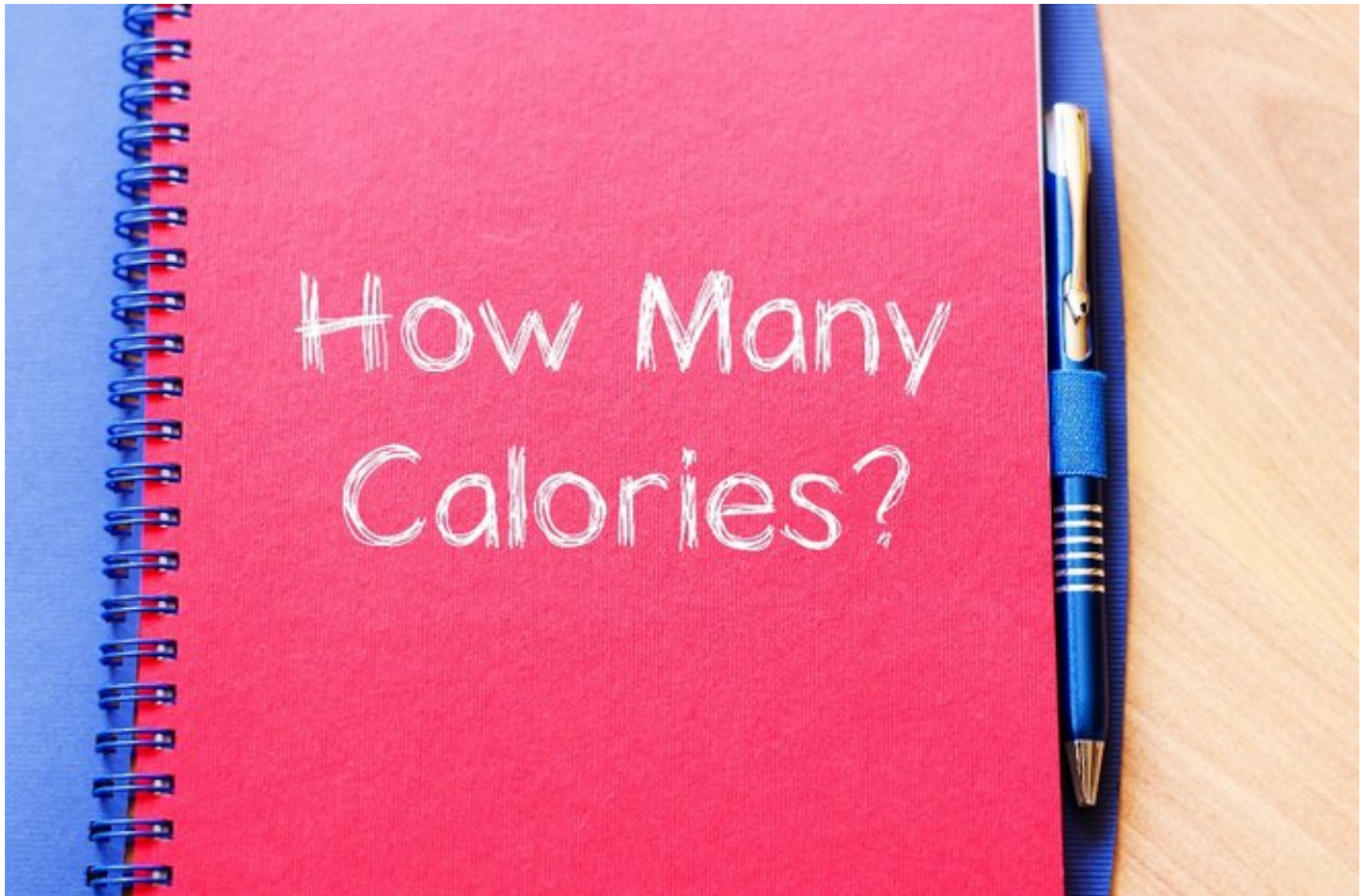
- [po kalorijskoj vrijednosti](#),
- džul po satu i kilogramu,
- watt po mililitru kisika i minuti.

Energija bazalnog [metabolizma](#) je potrebna za održavanje procesa:

- izmjene tvari između stanica,
- stanične diobe,
- [disanja](#),
- održavanja [tjelesne temperature](#),
- regulacije krvotoka.

Na bazalni [metabolizam](#) utječu razni **faktori**, kao što su:

- **dob** - mlađi ljudi imaju viši bazalni metabolizam,
- **visina** - viši ljudi imaju i viši bazalni metabolizam,
- **trudnoća** - djeca i trudnice imaju viši bazalni metabolizam,
- **sastav organizma** - ljudi s većim udjelom masnog tkiva imaju niži bazalni metabolizam, a ljudi s više mišićne mase imaju viši,
- **glad** - snižava razinu bazalnog metabolizma,
- **prehrana** - više energije se troši za probavljanje bjelančevina nego za razgradnju ugljikohidrata i masnoća,
- **hormoni** - smanjena proizvodnja hormona može smanjiti razinu bazalnog metabolizma,
- **tjelesna temperatura** - veća tjelesna temperatura znači povećanu razinu bazalnog metabolizma.

Postoji stopa bazalnog metabolizma ili **BMR** koja se mjeri u ograničavajućim uvjetima, nakon posta i 8 sati sna. Stopa metabolizma u odmoru ili **RMR** se mjeri češće jer ne zahtijeva određeno vrijeme spavanja ni post.

Bazalni i **radni metabolizam** se značajno razlikuju. Radni ili [aktivni metabolizam](#) označava onu energiju koju je potrebno sagorjeti za sve aktivnosti koje obavljamo tijekom dana. To se može odnositi na hodanje, trčanje ili obavljanje bilo kakvog posla.

Procjena energije koja je potrebna za dnevno funkcioniranje organizma se izračunava na razne načine. Ovisi o:

- aktivnostima koje provodite,
- [prehrani](#),
- [vježbanju](#),
- cilju procjene - ako želite smršaviti promijenit ćete način [vježbanja](#) i prehrane pa će to utjecati na razinu energije koju trebate tijekom dana.

Vrijednosti bazalnog [metabolizma](#) se razlikuju za **muškarce** i **žene**. Te vrijednosti se u popularnoj literaturi stalno mijenjaju, ali bitno je zapamtiti da su za svakoga individualne te ih treba posebno računati. Opće je pravilo da **žene** trebaju unositi manje kalorija nego muškarci.

Bazalni metabolizam - izračun

Razumijevanje vrijednosti **bazalnog metabolizma** može itekako pomoći kod mršavljenja i povećanja mišićne mase. Mjerenje vrijednosti bazalnog [metabolizma](#) je važno, posebno za sportaše, jer upućuje na opće stanje organizma i ukupnu mišićnu masu.

Bazalni metabolizam i energetska potrošnja - kalkulator

BMR kalkulator će od Vas tražiti par osnovnih podataka kako bi izračunao rezultate. To su:

- spol,
- visina,
- [težina](#),
- starost.

Na osnovu tih podataka će se jednostavnom formulom i brzo izračunati **BMR** ili stopa bazalnog metabolizma. To je okvirna i bazična procjena bazalnog metabolizma čiji se rezultati prikazuju u **kalorijama**. Bazalni [metabolizam](#) se često računa kao 60% ukupne dnevne tjelesne potrošnje kalorija.

Osnovna **formula** koja se koristi za izračunavanje BMR-a glasi ovako:

- $BMR = \text{tjelesna težina (u kilogramima)} \times 20 \text{ kalorija}$.

Malo pouzdanija formula koja obuhvaća više parametara i kojom se koristi i ovaj **kalkulator** je:

- **za žene** - $665,096 + 9,563 \times \text{tjelesna masa (kg)} + 1,850 \times \text{visina (cm)} - 4,676 \times \text{dob (godine)}$,
- **za muškarce** - $66,473 + 13,752 \times \text{tjelesna masa (kg)} + 5,003 \times \text{visina (cm)} - 6,755 \times \text{dob (godine)}$.

Sve ove formule u obzir uzimaju samo **tjelesne karakteristike**. Za točnije i pravilnije izračunavanje energije bazalnog ili [radnog metabolizma](#) potrebno je u obzir uzeti i individualne karakteristike. Metode koje to uzimaju u obzir su npr.:

- **direktna kalorimetrija** - mjeri količinu proizvedene topline,
- **indirektna kalorimetrija** - mjeri vrijednosti izdisaja.

Za mjerenje bazalnog [metabolizma](#) pojedinca treba uzeti u obzir:

- [prehranu](#),
- tjelesnu aktivnost,
- rad žlijezda,
- bolesti od kojih ispitanik pati,
- lijekove koje ispitanik uzima,
- rad srca i [broj otkucaja srca](#) u minuti,
- [stres](#),
- [menopauzu](#).

Kalkulator za izračunavanje ukupne dnevne potrošnje energije

TDEE kalkulator izračunava ukupnu dnevnu potrošnju energije. Da biste dobili vrijednost prvo trebate izračunati BMR i zatim označiti koliko ste dnevno aktivni. Kategorije su:

- **sjedeća aktivnost** - bez pretjerane aktivnosti, sjedeći posao,
- **laka aktivnost** - laka [sportska aktivnost](#) 1 - 3 puta tjedno,
- **umjeren aktivnost** - umjeren [sportska aktivnost](#) 1 - 3 puta tjedno,
- **veoma aktivna osoba** - teže vježbe ili [sportske aktivnosti](#) 6 - 7 puta tjedno,
- **ekstremno aktivna osoba** - dnevno [vježbanje](#) težih vježbi i fizički posao.

Vrijednost koju dobijete Vam može pomoći da okvirno odredite **koliko energije**

trebate za redovne dnevne [aktivnosti](#).

Kako znati koliko kalorija unosimo?

Kalorija je **mjerna jedinica** energije koja se često koristi da bi se izrazilo koliko energije unosimo hranom. Određena je kao toplina potrebna da se jedan gram vode pri tlaku od jedne atmosfere ugrije za 1 °C. Jedna [kalorija](#) iznosi **4.1855 džula** (J).

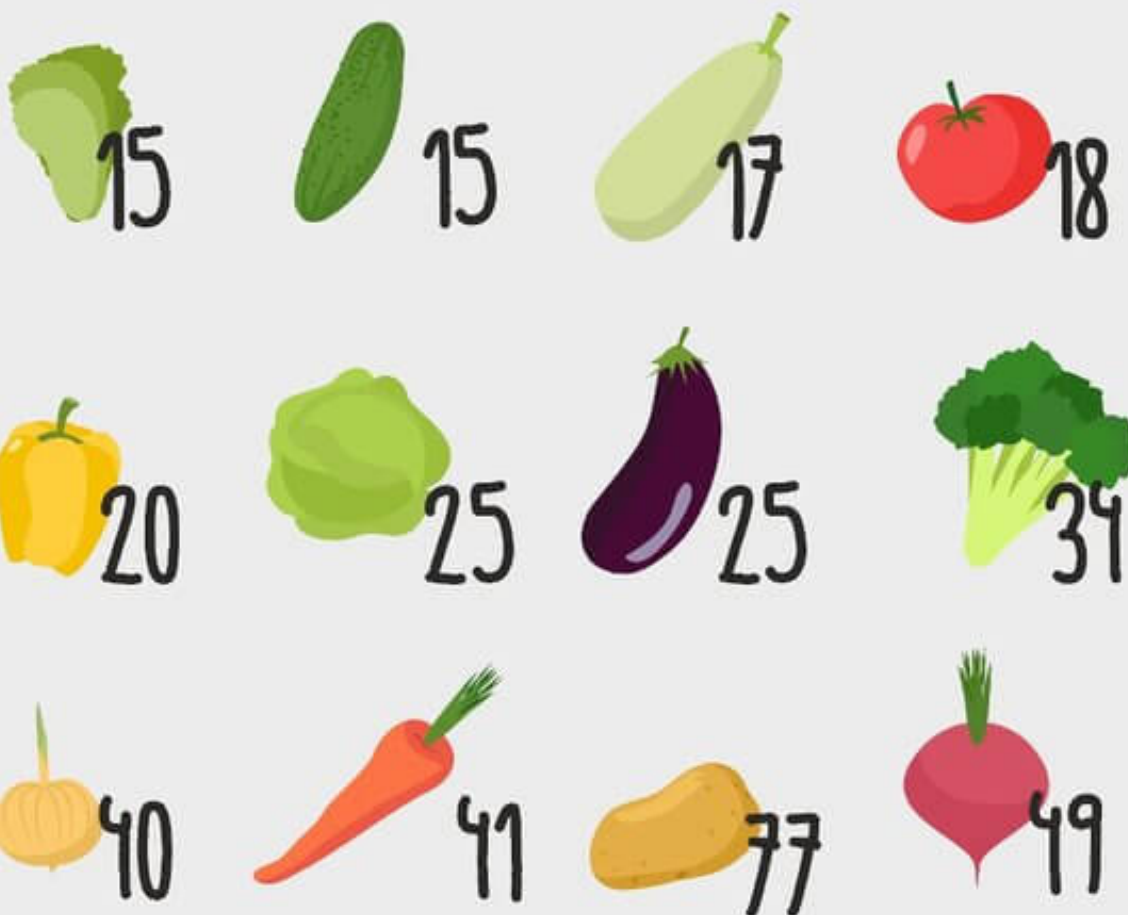
Razne web stranice sadrže baze podataka koje sadrže podatke o tome koliko neka jela ili namirnice sadrže [kalorija](#). Također, **broj kalorija** možete uvijek provjeriti na pakiranjima proizvoda koje kupujete. Tako možete izračunati dnevni unos [kalorija](#).

Kalkulator potrošnje kalorija pomoću unosa raznih podataka i parametara računa koliko dnevno unosite kalorija, a koliko ih trošite. Za izračunavanje kalorija koje unosite samo kroz hranu možete koristiti [kalkulator kalorija obroka](#). Također možete računati koliko kalorija se potroši po vremenu vježbanja određene vježbe.

Kalkulator kalorija trebate koristiti **ovisno o ciljevima**. Nemojte slijepo brojati svaku kaloriju koju unesete jer kalorije često nisu pravi pokazatelj hranidbenih vrijednosti.

Kalorija iz proteina i [kalorija](#) iz masne kiseline je samo pokazatelj koliko **energije** se sagori njihovom **razgradnjom**. To ne daje podatak gdje i kako se te namirnice razgrađuju, kako djeluju na organizam te gdje se talože. Za najbolje savjete pitajte stručnjake nutricioniste.

CALORIC PRODUCE 100 GR.

Bazalni metabolizam - mršavljenje

Kad izračunate stopu bazalnog [metabolizma](#) ili dnevnu potrošnju kalorija, te podatke možete iskoristiti za planiranje [mršavljenja](#). Najbolji plan je da se javite

profesionalnom savjetodavcu ili nutricionistu koji će prema osobnim potrebama složiti zdravi plan mršavljenja i vježbanja.

Opće pravilo je da probate **smanjiti dnevni unos kalorija** i povećate fizičku aktivnost, ali to jako ovisi o stanju organizma i [metabolizma](#). Nemojte unositi manje od 1200 [kalorija](#) dnevno ako ste žena ili 1400 [kalorija](#) ako ste muškarac.